

National klinisk retningslinje for fysioterapi og ergoterapi til voksne med nedsat funktionsevne som følge af erhvervet hjerneskade, herunder apopleksi

Quickguiden indeholder de centrale anbefalinger i den nationale kliniske retningslinje. Retningslinjen er udarbejdet af en arbejdsgruppe under Sundhedsstyrelsen.

Den nationale kliniske retningslinje indeholder anbefalinger for udvalgte dele af området, og kan således ikke stå alene men skal ses i sammenhæng med øvrige retningslinjer, vejledninger, anbefalinger forløbsbeskrivelser mv. på området.

Retningslinje omfatter otte udvalgte indsatser, der skal betragtes som nedslagspunkter i den samlede rehabiliteringsindsatser.

Træning i PADL, IADL, og fritidsaktiviteter

- ↑ ↑ Tilbyd træning i PADL, IADL og fritidsaktiviteter til personer med erhvervet hjerneskade med henblik på forbedring af funktionsevnen.
- ✓ Det er god praksis, at tilbyde træning i PADL, IADL og fritidsaktiviteter til personer med erhvervet hjerneskade med henblik på vedligeholdelse af funktionsevnen.

Virtual reality-træning

- ↑ Overvej at tilbyde virtual reality-træning af overekstremitet (OE) til personer med erhvervet hjerneskade med henblik på forbedring af funktionsevnen.
- ↑ Overvej at tilbyde virtual reality-træning af underekstremitet (UE), herunder gangfunktion og balance, til personer med erhvervet hjerneskade med henblik på forbedring af funktionsevnen.

Funktionel elektrisk stimulation

- ↑ Overvej at tilbyde FES af overekstremitet til personer med erhvervet hjerneskade med henblik på forbedring af funktionsevnen

Styrketræning

- ↑ Overvej at tilbyde styrketræning af overekstremitet til personer med erhvervet hjerneskade med henblik på forbedring af funktionsevnen.
- ↑ Overvej, at tilbyde styrketræning af underekstremitet til personer med erhvervet hjerneskade med henblik på forbedring af funktionsevnen.
- ✓ Det er god praksis at tilbyde personer med erhvervet hjerneskade styrketræning af overekstremitet med henblik på vedligeholdelse af funktionsevnen.
- ✓ Det er god praksis at tilbyde personer med erhvervet hjerneskade styrketræning af underekstremitet med henblik på vedligeholdelse af funktionsevnen.

Konditionstræning

- ↑ ↑ Tilbyd konditionstræning til personer med erhvervet hjerneskade med henblik på forbedring af funktionsevnen.
- ✓ Det er god praksis at tilbyde konditionstræning til personer med erhvervet hjerneskade med henblik på vedligeholdelse af funktionsevnen.

Balancetræning

- ↑ Overvej at tilbyde balancetræning til personer med erhvervet hjerneskade med henblik på forbedring af funktionsevnen.
- ✓ Det er god praksis at tilbyde balancetræning til personer med erhvervet hjerneskade med henblik på vedligeholdelse af funktionsevnen.

Den konkrete anvendelse anbefalingerne bør bero på følgende forudsætninger:

At anvendelsen af de enkelte indsatser er del af en cyklisk rehabiliteringsproces. Processen omfatter problemidentifikation, iværksættelsen af relevante indsatser i henhold til fælles opstillede mål og evaluering af opnåede resultater og justering af indsatser. Processen ophører, når alle realistiske mål er nået, og der ikke kan opstilles nye relevante mål indenfor rehabiliteringen. Mange med erhvervet hjerneskade rapporterer, at deres bedring fortsætter i mange måneder/år. Selvom dette ikke betyder, at det er nødvendigt med løbende rehabiliterende støtte, så peger det på, at regelmæssig evaluering er nødvendig for at identificere skiftende behov.

Alle personer med funktionsevnededsættelse som følge af erhvervet hjerneskade, bør gennemgå en tværfaglig udredning og afdækning af funktionsevnededsættelsen og behov. Der kan være stor variation i skadens omfang og sværhedsgrad, komorbiditet, alder, prognose og den samlede livssituation i forhold til timing, intensitet og behov for støtte.

Alle indsatser iværksættes med afsæt i udredningen sammenholdt med personens egne ønsker, behov og ressourcer. Der opsættes fælles konkrete mål for indsatsen mellem personen med hjerneskade og ansvarlige fagpersoner. Nærtstående pårørende inddrages i videst mulig omfang heri og altid i overensstemmelse med personen, der har erhvervet hjerneskade.

Alle personer skal have deres fremgang målt i forhold til de opsatte mål med relevante intervaller og relevante måleredskaber, herunder hvorvidt indsatsen ydes med henblik på forbedring eller vedligeholdelse.

Når en persons mål ikke nås, bør årsagen(erne) afdækkes, og:

- Målsætninger justeres og/eller
- Indsatserne justeres
- Indsatsernes afsluttes.

Når en indsats ophører, bør man:

- Drøfte årsagen med personen og eller pårørende
- Rådgive personen og om nødvendigt pårørende i, hvordan funktionsevne og helbred vedligeholdes
- Opstille klare kriterier for, hvilke konkrete begivenheder eller ændringer som skal udløse en ny kontakt og revurdering.
- Give information om, hvordan sundhedsvæsenet kontaktes med henblik på revurdering ved nye rehabiliteringsbehov.

Foran anbefalingerne er angivet følgende, som indikerer styrken af anbefalingerne:

↑↑ = stærk anbefaling for

↓↓ = en stærk anbefaling imod

↑ = en svag/betinget anbefaling for

↓ = en svag/betinget anbefaling imod

Symbolet (√) står for god praksis. Symbolet bliver brugt i tilfælde, hvor der ikke er evidens på området, men hvor arbejdsgruppen ønsker at fremhæve særlige aspekter af anerkendt klinisk praksis.

Efter anbefalingerne er angivet følgende symboler, som indikerer styrken af den bagvedliggende evidens – fra høj til meget lav:

(⊕⊕⊕⊕) = høj

(⊕⊕⊕○) = moderat

(⊕⊕○○) = lav

(⊕○○○) = meget lav

Hvor der ingen evidens er, er der ikke angivet noget symbol efter anbefalingen. Dette gælder god praksis anbefalingerne.

Uddybende materiale på sst.dk

På sst.dk kan man finde fuldtekst versionen af den nationale kliniske retningslinje inklusiv en detaljeret gennemgang af den bagvedliggende evidens for anbefalingerne.

Om de nationale kliniske retningslinjer

Den nationale kliniske retningslinje er én af 50 nationale kliniske retningslinjer (NKR), der bliver udarbejdet i regi af Sundhedsstyrelsen i perioden 2013-2016. Yderligere materiale om emnevalg, metode og proces ligger på sst.dk.